

Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2030

Høringsutkast 3.desember 2024

Innhold

Planens formål..... 3

 Om planen 3

 Visjon og verdier 3

 Planens innhold 3

Beskrivelse av satsingsområdene..... 4

Satsingsområde 1 - Livskraftig, attraktiv og miljøvennlig – i førersetet for grønn omstilling og grønne verdier 5

Satsingsområde 2 – Inkluderende, raus og mangfoldig – bygd på verdighet, mestring og gode menneskemøter 6

Satsingsområde 3 – Skapende, kompetent og framtidsrettet – en offensiv drivkraft i Trøndelag..... 7

Arealstrategier..... 8

 Senterstruktur og stedsutvikling 8

 Næringsareal..... 9

 Boligareal 9

 Areal til fritidsboliger 9

 Strategier for framtiden..... 10

Forutsetninger for å lykkes..... 11

Planens formål

Kommuneplanen er Verdal kommunes plan for bærekraftig utvikling og retter seg mot alle som bor og arbeider i kommunen. FNs 17 bærekraftsmål ligger som et fundament for planen og bidrar til at verdalssamfunnet kan være med og løse globale utfordringer med lokale krefter.

Om planen

Kommuneplanen består av en samfunnsdel, en arealdel og en handlingsdel.

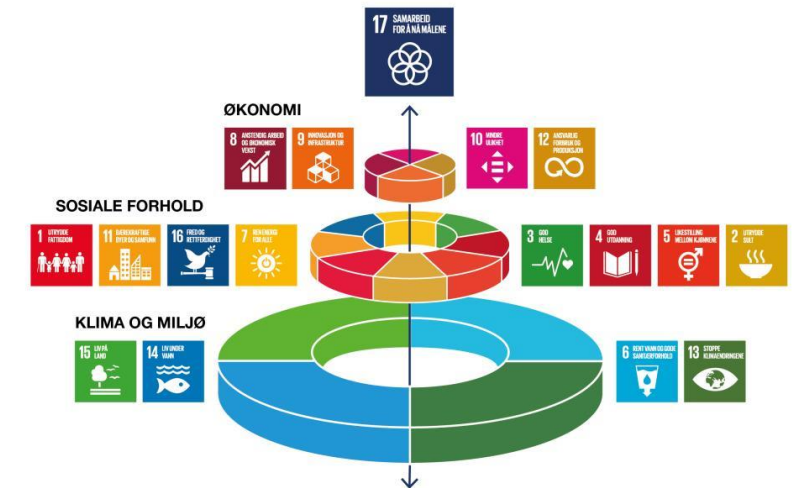
Kommuneplanen følger opp føringer Planstrategi 2024-2027, og bygger på kommunens utfordringsbilde.

Kommuneplanens samfunnsdel omhandler langsiktige mål og strategier for Verdal som lokalsamfunn og som kommuneorganisasjon.

Planen gir retning for utvikling, drift og arealbruk i kommunen. Samfunnsdelen er kommuneorganisasjonens overordnede strategiske plan for alle sektorer og fagområder. Den skal derfor ligge til grunn for all kommunal virksomhet. Samfunnsdelen bygger på et

grunnleggende premiss om at alle aktiviteter og all ressursbruk i regi av kommunen planlegges og driftes innenfor rammene av lovverk, bærekraftig økonomi og høy etisk standard. Dette gir samfunnsplanen realisme i tillegg til å sikre kvalitet, innbyggerrettigheter, effektiv utnyttelse av inntektsgrunnlag og god ressursstyring.

Kommuneplanens handlingsdel følger opp mål og strategier i Kommuneplanens samfunnsdel gjennom konkrete tiltak. Handlingsdelen utarbeides som en del av Økonomiplanen, og rulleres årlig gjennom økonomiplanprosessen. Alle tiltak som innebærer økte bevilgninger i nåtid eller framtid, skal innarbeides i økonomiplanen. En god økonomisk balanse er nødvendig for å kunne øke handlingsrommet i årene som kommer.

Visjon og verdier

Visjonen for Verdal kommune er «sterk fortid – stolt framtid». Visjonen peker på hvordan vi skal bruke vår sterke fortid til å bygge ei stolt framtid.

Å bygge ei stolt framtid i Verdal er en oppgave for hele verdalssamfunnet. Vi må mobilisere ressursene som ligger i lokalsamfunnet og vi må samarbeide med verden rundt oss – både lokalt, regionalt og internasjonalt. Dette gjør vi best gjennom å leve kommunens verdier **Åpen – Trygg – Modig**.

Planens innhold

Kommuneplanens samfunnsdel har tre hoveddeler – satsingsområder, arealstrategier og forutsetninger for å lykkes..

Satsingsområdene peker på de områdene som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i planperioden. Det er tre satsingsområder i planen:

- Livskraftig, attraktiv og miljøvennlig
- Inkluderende, raus og mangfoldig
- Skapende, kompetent og framtidsrettet

Arealstrategiene skal bidra til at målene i samfunnsdelen nås gjennom arealpolitikken og gir føringer for arbeidet med kommuneplanens arealdel og kommunedelplan Verdal by.

Beskrivelse av satsingsområdene

Kommuneplanens samfunnsdel har tre satsingsområder. Satsingsområdene skal bidra til å skape ei stolt og bærekraftig framtid i Verdal, og peker på de områdene som skal ha ekstra oppmerksomhet i planperioden. Områdene må sees i sammenheng da de utfyller og innvirker på hverandre.

Satsingsområdene inneholder samfunns mål som beskriver hva vi ønsker å oppnå i verdalssamfunnet og for kommuneorganisasjonen på kort og lang sikt. Målene er formulert som - «slik vil vi ha det», med tilhørende strategier som beskriver hvordan målene skal nås - «slik skal vi gjøre det». Strategiene vil konkretiseres med tiltak i kommuneplanens handlingsdel. Satsingsområder, mål og strategier nummereres.

Satsingsområde 1 – Livskraftig attraktiv og miljøvennlig – i førersetet for grønn omstilling og grønne verdier

Verdal skal lede an i grønn omstilling, fremme miljøvennlige løsninger og bygge attraktive lokalsamfunn i både by og bygd.

Kommunen jobber for et lavutslippssamfunn, satser på sirkulærøkonomi og reduserer transportbehovet ved å tilrettelegge for gående og syklende. Kulturlandskap, jordressurser og naturmangfold skal forvaltes bærekraftig for framtidige generasjoner, samtidig som landbruket videreutvikles med nye muligheter innen jord- og skogbruk.

Verdal skal ha et kompakt og attraktivt sentrum, levende bygder og inkluderende møteplasser for alle.

Satsingsområde 2 – Inkluderende, raus og mangfoldig – bygd på verdighet, mestring og gode menneskemøter

I Verdal skal innbyggerne oppleve mestring, trygghet og god livskvalitet i et inkluderende samfunn. Alle skal kunne delta og bidra positivt til lokalsamfunnet, og kommunen vil legge til rette for deltakelse på ulike arenaer.

Gjennom tidlig innsats skal Verdal sikre gode oppvekstvilkår, lik tilgang til utdanning og arbeid, samt tilpassede tjenester av høy kvalitet. Redusert ulikhet skal bidra til bedre folkehelse og et mer inkluderende samfunn.

Frivilligheten er en viktig ressurs, og kommunen støtter en sterk og mangfoldig frivillig sektor.

Satsingsområde 3 – Skapende, kompetent og framtidsrettet – en offensiv drivkraft i Trøndelag

Verdal skal være en drivkraft for samarbeid mellom næringsliv, kultur, kompetanse og innovasjon.

Nasjonaljubileet i 2030 gir en unik mulighet til å skape nye næringer og styrke fellesskapet i kommunen. Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv som inkluderer alle, er avgjørende for ei bærekraftig framtid.

Som kompetansehovedstad skal Verdal sikre at både fag- og kunnskapsarbeidere har riktig kompetanse til rett tid. Framtidens løsninger krever innovasjon og samarbeid mellom næringsliv, forskningsmiljøer, frivillige og innbyggere, samt et godt samarbeid med nabokommuner.

Satsingsområde 1 - Livskraftig, attraktiv og miljøvennlig – i førerretet for grønn omstilling og grønne verdier

LIVSKRAFTIG, ATTRAKTIV OG MILJØVENNLIG – I FØRERSETET FOR GRØNN OMSTILLING OG GRØNNE VERDIER	
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
1.1 Verdal tilrettelegger for grønn konkurransekraft gjennom bærekraftig arealbruk	1.1.1 Fortette eksisterende nærings-, bolig- og fritidsboligarealer og tilrettelegge for nye arealer i tråd med behov.
	1.1.2 Styrke matberedskapen og ivareta viktige jordbruksområder.
	1.1.3 Redusere risiko for, og forebygge konsekvenser av, flom, skred og ras.
	1.1.4 Begrense nedbygging og tap av naturarealer og naturmangfold.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
1.2 Verdal omstiller seg til et lavutslippssamfunn.	1.2.1 Være en pådriver for at næringsliv og innbyggere reduserer sine klimaavtrykk
	1.2.2 Bidra aktivt til et grønt industriløft.
	1.2.3 Legge til rette for fornybare energikilder, utnytte energipotensialet bedre og redusere energiforbruk.
	1.2.4 Vurdere gjenbruk av bygg, uteområder og interiør før nyanskaffelser.
	1.2.5 Legge til rette for miljøvennlig transport og redusert transportbehov.
	1.2.6 Redusere kommuneorganisasjonens CO2-utslipp med 50% innen 2030 sammenliknet med 2009.
	1.2.7 Fremme og ivareta naturlig og industriell karbonfangst.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
1.3 Verdal er et trygt og robust samfunn der offentlige tjenester og innbyggere er rustet til å håndtere uforutsette og uønskede hendelser.	1.4.1 Sørge for rent drikkevann med tilstrekkelig kapasitet.
	1.4.2 Samarbeide med næringsliv, frivillighet og nabokommuner i beredskapsarbeidet.
	1.4.3 Øke innbyggernes kompetanse om egenberedskap.
	1.4.4 Ha oversikt over hvilke risikoer og sårbarheter som påvirker de kommunale tjenestene.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
1.4 I Verdal har vi trygge og attraktive bomiljø med inkluderende møteplasser.	1.5.1 Utvikle trygge og inkluderende bomiljø som inspirerer til opphold, lek og rekreasjon på tvers av generasjoner.
	1.5.2 Bidra til å utvikle et attraktivt og kompakt bysentrum og levende bygder.
	1.5.3 Legge til rette for helhetlig, sammenhengende og trygg infrastruktur for gående og syklende.
	1.5.4 Sikre mangfoldige bomiljø og ivareta boligsosiale behov.

Satsingsområde 2 – Inkluderende, raus og mangfoldig – bygd på verdighet, mestring og gode menneskemøter

INKLUDERENDE RAUS OG MANGFOLDIG – BYGD PÅ VERDIGHET, MESTRING OG GODE MENNESKEMØTER	
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
2.1 Alle innbyggere i Verdal opplever og bidrar til trygghet, tilhørighet, likeverdighet og mestring.	2.1.1 Legge til rette for trygge, inkluderende og lærende fellesskap, med gode overganger i livsløpet.
	2.1.2 Fremme trygge og robuste barn gjennom trygge og robuste voksne.
	2.1.3 Legge til rette for at alle kan leve et aktivt, selvstendig og meningsfullt liv, og være en ressurs i eget og andres liv.
	2.1.4 Legge til rette for at alle får delta i kultur- og fritidsaktiviteter etter eget ønske, uavhengig av familiens økonomi.
	2.1.5 Utjevne ulikheter i digitale ferdigheter.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
2.2 I Verdal deltar alle i utdanningsløp, arbeids- og samfunnsliv ut fra egne forutsetninger.	2.2.1 Videreutvikle en relasjonsorientert, aktiv og lekpreget barnehagehverdag.
	2.2.2 Videreutvikle en variert og praktisk skole tilpasset elevens forutsetninger og samfunnets behov.
	2.2.3 I samarbeid med andre aktører, øke andelen unge som er i under utdanning, opplæring eller i arbeid.
	2.2.4 Styrke arenaer for sosial inkludering og stimulere til samfunnsdeltakelse.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
2.3 Verdal er et helsefremmende, trygt og universelt utformet samfunn for innbyggere i alle faser av livet.	2.3.1 Øke helsekompetansen hos kommunens innbyggere.
	2.3.2 Legge til rette for at innbyggerne kan ta valg som fremmer gode levevaner og god livskvalitet.
	2.3.3 Prioritere tidlig forebyggende innsats for barn/unge og deres familier, samt den eldre delen av befolkningen.
	2.3.4 Forebygge rusmisbruk, vold, diskriminering og radikalisering.
	2.3.5 Øke kunnskapen om FNs konvensjon om funksjonshemmedes rettigheter (CRPD).
	2.3.6 Legge til rette for at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
2.4 I Verdal finnes det tilstrekkelig og egnede arenaer til å oppleve og utøve et bredt spekter av idretts-, kultur-, fritids- og friluftaktiviteter.	2.4.1 Legge til rette for gode, varierte og inkluderende tilbud innen organiserte og egenorganiserte aktiviteter.
	2.4.2 Sambruke offentlige bygg og uteområder.
	2.4.3 Videreutvikle arenaer for kultur i bysentrum.
	2.4.4 Legge til rette for inkluderende møteplasser og variert friluftsliv der folk bor.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
2.5 Verdalssamfunnet skapes i samarbeid mellom kommune, innbyggere, frivillighet, næringsliv og andre aktører.	2.5.1 Videreutvikle partnerskap med frivillige organisasjoner og anerkjenne frivillighetens innsats i lokalsamfunnet.
	2.5.2 Bygge system og kompetanse for å styrke samhandling og koordinering med frivilligheten.
	2.5.3 Øke kompetansen om frivillighet blant alle kommunens innbyggere.
	2.5.4 Sikre medvirkning og deltakelse fra innbyggerne.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
2.6 Verdal kommune har helhetlige og bærekraftige tjenester.	2.6.1 Sikre at tjenestenivået er innenfor de økonomiske rammene og kommunisere tydelig om innholdet i tjenestene.
	2.6.2 Ha et gjennomgående system- og familieperspektiv i og mellom tjenestene, der tverrfaglig samhandling er et bærende prinsipp.
	2.6.3 Samskape med innbyggere og næringsliv i tjenesteutviklingen.

Satsingsområde 3 – Skapende, kompetent og framtidsrettet – en offensiv drivkraft i Trøndelag

SKAPENDE, KOMPETENT OG FRAMTIDSRETTA – EN OFFENSIV DRIVKRAFT I TRØNDELAG	
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
3.1 Verdal har et innovativt, mangfoldig og konkurransedyktig næringsliv.	3.1.1 Sørge for gode rammevilkår for eksisterende bedrifter og gründere.
	3.1.2 Være en synlig, tilgjengelig og en forutsigbar kommune for næringslivet.
	3.1.3 Styrke klyngesamarbeid og kompetansedeling for økt konkurransekraft i næringslivet.
	3.1.4 Tiltrekke oss arrangement som bidrar til ringvirkninger for næringslivet
	3.1.5 Legge til rette for økt verdiskaping og nye grønne næringer innenfor utmarksnæring, jord- og skogbruk.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
3.2 Verdal møter framtida med innovasjon, kunnskap og kompetansekraft.	3.2.1 Være en aktiv deltaker i forskning, utvikling og innovasjon, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
	3.2.2 Øke bruken av teknologi og digitalisering i tjenesteutviklingen.
	3.2.3 Videreutvikle samarbeidet mellom utdanningsinstitusjoner og arbeidsliv for å bygge kompetanse for framtida.
	3.2.4 Bygge og anerkjenne innovasjons- og forbedringskultur i tjenestene.
	3.2.5 Være en attraktiv lærebedrift og styrke satsingen på fagarbeidere.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
3.3 Verdal er stolt vertskap for nasjonaljubileet 2030.	3.3.1 Samarbeide med aktører lokal, regionalt, nasjonalt og internasjonalt, for å skape eierskap og begeistring om nasjonaljubileet.
	3.3.2 Støtte arbeidet med å videreutvikle og oppgradere Stiklestad som hovedarena for nasjonaljubileet.
	3.3.3 Bidra til å gjøre Stiklestad Nasjonale Kultursenter i stand til å ta en aktiv og offensiv rolle i tiden fram mot, under og etter nasjonaljubileet.
	3.3.4 Bruke nasjonaljubileet til å skape nye næringer basert på vår historie og kultur.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
3.4 Verdal er en attraktiv reiselivsdestinasjon.	3.4.1 Bidra til kulturmiljø som grunnlag for næringsutvikling og nyskaping.
	3.4.2 Utvikle, synliggjøre og tilrettelegge for mat og opplevelser.
	3.4.3 I partnerskap styrke en bærekraftig destinasjonsutvikling på Innherred.
SLIK VIL VI HA DET	SLIK SKAL VI GJØRE DET
3.5 Verdal tar aktivt del i å bygge en sterk region.	3.5.1 Synliggjøre Innherred som en felles bo- og arbeidsmarkedsregion.
	3.5.2 Bidra til å rekruttere, utvikle og beholde arbeidskraft i regionen.
	3.5.3 Styrke samordning av areal- og transportutviklingen på Innherred.
	3.5.4 Samarbeide med andre aktører om kommunale tjenester og utviklingsarbeid der dette er formålstjenlig.

Arealstrategier

God arealplanlegging og arealbruk er avgjørende for å nå flere av målene i kommuneplanens samfunnsdel. Arealstrategien i samfunnsdelen skal være førende for kommuneplanens arealdel samt ulike beslutninger knyttet til disponering av areal og utforming av fysiske omgivelser. Arealstrategien bygger på innspillene som har kommet i forbindelse med arbeidet med samfunnsdelen. I tillegg er føringer fra «Felles areal- og transportstrategi for Innherredsbyen 2021-2040», «Regional plan for arealbruk 2022-2030», «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027» og «Statlige planretningslinjer for samordnet bolig- areal- og transportplanlegging» lagt til grunn. Overordnede føringer forplikter kommunen til å føre en arealpolitikk som i større grad enn i tidligere planperioder vektlegger:

- Klimatilpasning og klimahensyn i form av redusert CO2- utslipp
- Jordvern
- Naturmangfold og naturverdier
- Kulturminner og kulturmiljø
- Folkehelse

Verdal kommune dekker et areal på litt over 1500 km², hvorav ca. halvparten er fjellarealer over skoggrensa. Øvrige arealer består av en stor andel barskog og jordbruksarealer, tettsteder med bebygd areal og en del spredt bebyggelse. Verdal kommune har kort strandlinje med flere verneområder, samt Verdalselva som verna vassdrag. Kommunens areal representerer store økologiske verdier og store økonomiske verdier som ressursgrunnlag for naturbaserte næringer og som mulig utbyggingsareal.

Senterstruktur og stedsutvikling

Ca. 70 prosent av kommunens befolkning er i dag bosatt i tettsted iht. SSBs definisjon (Verdalsøra (inkl. Vinne), Forbregd/Lein, Trones, Lysthaugen, Vuku). Utbyggingspress knyttet til nytt bolig- og næringsareal den neste 10 års perioden er forventet å være størst i tilknytning til sentrumsområdet, Vinne og Stiklestad.

Jord- og skogbruk er ei viktig næring i hele kommunen. Gode oppvekst og bomiljø i hele kommunen er nødvendig for at fremtidige generasjoner vil bosette seg og drive landbruks-eiendommene i fremtida. For å opprettholde dagens bosettingsmønster er det derfor viktig at attraktiviteten i de øvrige grendene i kommunen styrkes. I innspillene til samfunnsdelen er det etterspurt større mangfold av boligtyper utenfor sentrum. Det savnes også flere møteplasser for alle aldersgrupper der folk bor. En avklart senterstruktur og utvikling av møteplasser kan være et hjelpemiddel til å øke attraktiviteten både i by og grend. Regional plan for arealbruk (RPA) gir kommunene ansvaret for å definere sin senterstruktur med utgangspunkt i følgende nivåinndeling:

- Landsdelssenter og regionsenter: Storbyen Trondheim (landsdelssenter) og prioriterte småbyer og tettsteder med viktige regionale funksjoner
- Lokalsenter: Kommunesenter og andre tettsteder.
- Bydels- og grendesenter: Nærsenter i bydeler og andre mindre tettsteder og grender

Verdal by (Verdalsøra) er definert som regionsenter i RPA. Utover Verdalsøra er det kun Vuku av øvrige tettsteder som har karakter av å være et «senter» med variert tjenestetilbud. I andre deler av kommunen er det begrenset med servicetilbud og få lokalsamfunn som har et sted som fremstår som sentrum. Skoler, barnehager, samfunnshus og idrettsanlegg fungerer som lokale møteplasser og arenaer for ulik aktivitet og vil være naturlige utgangspunkt for styrket grendesenterutvikling. Kommunen satser særlig tungt med nye skoler i grendene Vinne og Stiklestad. Ved bevisst utforming, tilrettelegging og samarbeid med frivilligheten mv. vil disse skolene med utanlegg kunne fungere som viktige møteplasser for sitt nærområde for langt flere aldersgrupper enn kun de som går der på skole. Vinne og Stiklestad er de største skolekretsene utenfor sentrum, det er også forventet vekst knyttet til disse områdene i årene som kommer. Vinne og Stiklestad foreslås derfor definert som

grendesenter der kommunens ansvar primært vil handle om å understøtte møteplasspotensialet i de nye skoleanleggene. Ørmelen vil kunne få en rolle som bydelssenter. Utvikling av møteplasser i mindre grender og lokalsamfunn uten tydelig sentrum eller nye skoleanlegg vil primært baseres på lokalt initiativ og eierskap. Her vil kommunens rolle som støttespiller være et viktig bidrag.

Regionsenter: Verdalsøra

Lokalsenter: Vuku

Grendesenter: Vinne og Stiklestad

Klima- og miljøvennlig by- og arealutvikling forutsetter at utbygging i hovedsak må skje gjennom fortetting, transformasjon og mer effektiv bruk av arealer i byggesonen. Konsentrert utbygging enten det er i kommunesenteret eller i mindre grendesenter er viktig for å oppnå god utnyttelse av investeringer i teknisk og sosial infrastruktur.

Næringsareal

Det skal finnes planavklart arealreserver til plasskrevende næringer, fortrinnsvis samlokalisert med liknende næringer. Området Balhald - Hello – Skjærdalen har potensiale for framtidige etableringer. Ørin Sør videreutvikles som et attraktivt område for mindre næringsaktører, i tråd med fastsatte kriterier. Ørin Nord klargjøres for Aker Solutions sin grønne omstilling.

For å utnytte øvrig arealpotensiale på Ørin best mulig er det nødvendig med en streng holdning til annen arealbruk enn det KDP åpner for i industriparken. Kommunen skal jobbe for å initiere fortetting av eksisterende næringsområder.

Boligareal

All boligfortetting skal ivareta bokvalitet og god stedstilpasning. I og utenfor sentrum skal det tilrettelegges for en tomtereserve i samsvar med forventet behov.

Verdal kommune har per desember 2024 regulert et stort antall leilighetsbygg i sentrumsområdet. Realisering av disse er viktig for å utvikle et kompakt og urbant bysentrum. Det store antallet planavklarte sentrumsboliger tilsier en særlig streng holdning til ytterligere omdisponering av sentrumsnær dyrka eller dyrkbar jord eller naturområder til boligprosjekt. Det er heller ikke ønskelig med større nye leilighetsprosjekt innenfor de nærmeste eneboligområdene omkring sentrum før kapasiteten i bykjernen/sentrumssonen er utnyttet.

Ved etablering av nye boligfelt skal Stiklestad og Vinne skolekrets prioriteres. For å gi et attraktivt og gjennomførbart boligtilbud i grendene, vil spredt boligbygging i tråd med gitte kriterier være hensiktsmessig for dekke behovet.

Areal til fritidsboliger

Fritidsboligtilbudet i Verdal kommune er fortrinnsvis fjellhytter. Vera og Sandvika skal prioriteres som framtidig satsing for områder til fritidsbolig.

Strategier for framtiden

Følgende strategier skal legges til grunn for den langsiktige arealutviklingen i Verdal kommune:

1. Areal- og transportutvikling skal samordnes med nabokommunene for å oppnå bærekraftige og komplette løsninger.
2. Store nye boligprosjekt, arbeidsplassetableringer med mange ansatte og besøksintensive virksomheter skal lokaliseres slik at mest mulig av transportbehovet kan løses med gange-, sykkel og kollektivreiser.
3. Arealutvikling i kommunen skal støtte opp under økt bruk av tog som transportmiddel.
4. Det skal være enkelt og trygt å velge sykkel som fremkomstmiddel i alle deler av kommunen der dette lar seg gjøre.
5. I Verdal sentrum (bykjernen) skal myke trafikanter ha et særlig fortrinn.
6. Stedlige kvaliteter som kulturminner og -miljø, arkitektur, kunst og grønt skal utnyttes som identitetsbyggende elementer.
7. Verdal byområde skal styrkes som urbant sentrum med trivelige byrom og møteplasser for beboere og besøkende.
8. Det skal være attraktivt å bo i hele kommunen. Vuku, Vinne og Stiklestad skole skal fungere som møteplasser i sine lokalmiljøer. Øvrige mindre grender og lokalsamfunn skal stimuleres til å utvikle møteplasser tilpasset lokale forutsetninger, og kommunen skal være en aktiv støttespiller for grendene.
9. Alle større boligområder skal ha leke- og uteoppholdsarealer av god kvalitet. Fellesarealer og infrastruktur i eksisterende boligområder skal fornyes og oppgraderes for å øke attraktiviteten og redusere behovet for å ta i bruk nye arealer til boligbygging.
10. Det skal være lett tilgang til nære friluftsområder fra alle større boligområder.
11. Allmenheten skal sikres tilgang til strandsonen og elvebreddene langs Verdalselva, der dette er forenelig med verneinteressene.
12. Viktige naturområder og den økologiske funksjonen til kantsoner langs vassdrag skal ivaretas.
13. Næringsetableringer skal lokaliseres etter ABC-prinsippet (rett virksomhet på rett sted). Virksomheter som vil ha positiv effekt for utvikling av bykjernen skal prioriteres plassert i sentrum.
Handel med plasskrevende varer skal lokaliseres i avlastningsområde. Ørin skal beholdes industri og næringsvirksomhet som ikke er publikumsintensive.
14. Havnealene skal sikres og utvikles slik at de er godt tilpasset fremtidens transportmuligheter til sjøs.
15. Jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæringas arealgrunnlag skal ivaretas og det skal legges til rette for videreutvikling både av eksisterende drift og gjennom tilleggs-næringer.
16. Mineralressurser og uttaksområder skal sikres i arealplaner.
17. Nye arealer til fritidsboliger skal fortrinnsvis løses som fortetting i allerede utbygde områder eller legges inntil eksisterende felt.

Forutsetninger for å lykkes

Kommuneplanens samfunnsdel skal møte mulighetene og utfordringene [Planstrategi 2024-2027](#);

- bærekraftig kommuneøkonomi og tjenesteproduksjon
- samfunnssikkerhet og beredskap
- folkehelse og sosial ulikhet
- klima, energi og miljø
- frivillighet, demokrati og samskaping
- arbeidsliv og kompetanse
- areal og transport
- attraktive lokalsamfunn

For at Verdal kommune skal lykkes med å nå målene i kommuneplanen er det viktig at sentrale rammebetingelser er på plass.

Verdal kommune - økonomisk bærekraft

Økonomisk handlefrihet skal sikres gjennom effektiv ressursbruk og god økonomistyring. Kommunens innbyggere skal gis et godt tjenestetilbud innenfor de disponible økonomiske rammene, og ansatte skal sikres gode arbeidsforhold. Kommunen skal jobbe målrettet for å oppfylle vedtatte mål og handlingsregler innenfor drift, investering, lånegjeld og fondsoppbygging. Finansielle mål og handlingsregler ligger fast over tid og skal være førende for økonomisk planlegging og styring. En utvikling som følger måltallene, skal gi kommunen et bedre økonomisk handlingsrom og dermed et bedre grunnlag for utvikling og fornying. Dette vil være nødvendig for å møte samfunnsutfordringer og innbyggerbehov i årene som kommer. Prinsippene for kommunaløkonomisk bærekraft innarbeides i økonomiplanen og i prosessene rundt økonomiplanen.

Verdal kommune - en utviklingsorientert organisasjon

Kommunen skal levere tjenester av god kvalitet. Forvaltningen av fellesskapets ressurser skal være samordnet og målrettet, og i samsvar med lover og forskrifter. Vår egenkontroll og vårt kvalitetssystem er viktige element i arbeidet med å sikre kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen, at lover og regler etterleves, at uønskede hendelser unngås og at gode ideer realiseres.

Helhetlig styring, kontinuerlig arbeid med forbedring og utvikling er sammen med innbyggermedvirkning en forutsetning i alle tjenester. Med ansatte som er aktive i forbedringsarbeidet er det ikke bare organisasjonen som utvikler seg, men også arbeidsmiljøet og tjenestene. Sentralt er også samhandling med kommunens næringsliv. Dette krever et samlet lederskap som driver utviklingsprosesser i en kommune som har ambisjoner om å være en lærende organisasjon.

Verdal kommune - bærekraftig arbeidsgiverpolitikk

Endring og utvikling skapes gjennom å være en god arbeidsgiver som bidrar til at ledere og ansatte opplever medvirker, både på organisasjons- og samfunnsnivå. Kommunen skal være en helsefremmende og inkluderende arbeidsplass som gir ansatte muligheter for mestring, faglig vekst og utvikling. De ansatte skal gjenspeile befolkningens mangfold.

Et godt samarbeid med fagorganisasjonene er viktig. Gjennom samarbeid mellom ledere, tillitsvalgte og vernetjeneste, sikres arbeidstakerne reell medbestemmelse i hvordan arbeidsplassene utformes.

En hovedutfordring vil være å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft og rett kompetanse. Kommunen skal ha en strategi for å beholde, utvikle og rekruttere et mangfold av dyktige medarbeidere. En satsing på heltidskultur og faste stillinger vil sikre både ansatte og innbyggere stabilitet, forutsigbarhet og god kvalitet på tjenestene. Sammen med en livsfaseorientert arbeidsgiverpolitikk og konkurransedyktige lønnsbetingelser, vil det bidra til å gjøre kommunen til en attraktiv arbeidsgiver, og kan gjøre at flere velger å forlenge yrkeskarrieren.

Verdal kommune - innovasjon og digitalisering

Forsterkede individualiserte rettigheter utfordrer kommunen enda sterkere på å endre tjenestene og ta i bruk ny teknologi. Dette stimulerer og motiverer til å tenke nytt. I framtiden må vi gjøre mange av våre oppgaver med færre ansatte. Dette krever at vi har kompetanse og kapasitet til å gjennomføre det digitale skiftet, samtidig som vi skal fortsette og levere gode tjenester til innbyggerne.

Kommunen har den kommende tiårsperioden en ambisjon om å ta store skritt innen digitalisering ved å ta i bruk nye, smarte løsninger. Dette skal bidra til en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv. Samtidig er det viktig å sikre at personvernet ivaretas i valget av nye løsninger.

Tjenestemottakeren skal settes i sentrum, og digitale tjenester skal være førstevalg. Det vil gi oss nye muligheter for å effektivisere de delene av tjenesteproduksjonen som ikke er knyttet til varme hender. Dette innebærer utvikling av brukervennlige løsninger og satsing på økt digital kompetanse både i organisasjonen og lokalsamfunnet.

Verdal kommune - samhandling og samskaping med omgivelsene

Samhandling og samskaping er viktige nøkler til god lokalsamfunnsutvikling. Kommunen, innbyggerne, frivillige organisasjoner, næringsliv, offentlige og private virksomheter bidrar til å gjøre Verdal til en attraktiv kommune å jobbe i, bo i og besøke.

For å møte, forstå og utvikle de ulike oppgavene som kommunen har ansvar for, kreves det kultur for samhandling og samskaping. Verdal skal videreutvikle evnen til samhandling og samskaping med omgivelsene. Det innebærer blant annet aktiv lytting til innbyggerstemmen i tjenesteutviklingen.

Gode samhandlingsarenaer vil styrke samarbeidet, nærdemokrati og innbyggerinvolvering må videreutvikles. Kommunen skal være rigget for at innbyggere og samfunnsaktører blir motivert til å bidra i samfunnsutviklingen.